

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΗΜΟΣ ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ

Υπαίθριο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
«Χωρο-Χρόνου άγραφον»

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Μορφοβούνι
2024

Εισαγωγή

Τα Υπαίθρια Μουσεία είναι γνωστά ως υποδομές με ιστορικό, αρχαιολογικό, αρχιτεκτονικό, καλλιτεχνικό και πολιτιστικό ενδιαφέρον. Ορισμένα συνδέονται με την Παράδοση και την Τοπική Οικονομία, ενώ όλα αποτελούν σημεία αναφοράς για τον Τουρισμό, δεδομένου ότι αποτελούν τοπόσημα με ιδιαίτερη αξία. Στη χώρα μας ως παραδείγματα υπαίθριων μουσείων μπορούν να αναφερθούν το Μουσείο Υδροκίνησης στη Δημητσάνα, διάφορες αρχαιολογικές κυρίως διαδρομές, το Δημοτικό Πάρκο Σιδηροδρόμων Καλαμάτας, κ.α.

Στην Ελλάδα τα κυριότερα σημεία αναφοράς αμιγώς για την Σύγχρονη Τέχνη, είναι: **Στην Αθήνα** το Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης (ΕΜΣΤ). **Στη Θεσσαλονίκη** αντίστοιχα υπάρχουν το MOMus (Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης - Συλλογή Κωστάκη, το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης - Συλλογές Μακεδονικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης και Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, το Τελλογλειο Ίδρυμα Τεχνών του Α.Π.Θ.

Από τις αξιόλογες προσπάθειες ιδιωτικών Ιδρυμάτων που δημιούργησαν συλλέκτες ή καλλιτέχνες, είναι το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης «Θεόδωρος Παπαγιάννης» στην Κοινότητα Ελληνικό Ιωαννίνων, το οποίο στεγάζεται στο κτίριο του Δημοτικού Σχολείου. Η συλλογή διευρύνεται με δεκάδες διάσπαρτα γλυπτά στον ευρύτερο υπαίθριο χώρο και περιμετρικά της κοινότητας. Μικρότερες συλλογές υπάρχουν και σε άλλα σημεία της χώρας, όπως στην Κρήτη αλλά και αξιόλογες ιδιωτικές πρωτοβουλίες όπως του Ιδρύματος Γουλανδρή.

Τα τελευταία χρόνια από το Δήμο Λίμνης Πλαστήρα άρχισε να δημιουργείται το Υπαίθριο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης (ΥΜΣΤ) με τίτλο «Χώρο-Χρόνου άγραφον», το οποίο φιλοδοξεί να αποτελέσει σημείο αναφοράς με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που το καθιστούν μοναδικό στην Ελλάδα αλλά και διεθνώς.

Το στοιχείο που διαφοροποιεί την εν λόγω προσπάθεια, είναι ότι η εικαστική ανάπτυξη ανατίθεται στην ίδια την Φύση και το Φυσικό Περιβάλλον ευρύτερα, μέσα από υπάρχοντες ανθρωπομορφισμούς και άλλα γλυπτά της Φύσης, τα οποία αναπτύσσονται στο Χώρο και τον Χρόνο και αποτελούν κεντρικό σημείο αναφοράς και συγκροτητικό στοιχείο της ταυτότητας του ΥΜΣΤ Λίμνης Πλαστήρα, αναλυτικά στη συνέχεια.

Σκοποί – στόχοι του ΥΜΣΤ

Τα υπαίθρια μουσεία σύγχρονης τέχνης συγκαταλέγονται στους υψηλού ενδιαφέροντος προορισμούς για μεγάλο μέρος των ξένων επισκεπτών / τουριστών μιας χώρας και αποτελούν σημαντικό πόλο έλξης. Ταυτόχρονα, μέσα από τη διαρκή καλλιτεχνική δημιουργία, αποτελούν νέα τοπόσημα της Τέχνης και του Πολιτισμού, δημιουργούν προστιθέμενη αξία και συμβάλλουν στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της περιοχής που αναπτύσσονται.

Σκοπός είναι το ΥΜΣΤ «Χωρο-Χρόνου άγραφον» να διεκδικήσει και να καταλάβει στο διεθνές εικαστικό γίγνεσθαι έναν ξεχωριστό και διακριτό ρόλο. Δεν αποσκοπεί να αποτελέσει «μία ακόμη» υπαίθρια γλυπτοθήκη όπου θα παρατίθενται έργα με την λογική της "έκθεσης", αλλά ακριβώς το αντίθετο: τα έργα των ανθρώπων καλλιτεχνών αποτελούν μέρος ενός ευρύτερου συνόλου γλυπτών σύγχρονης τέχνης, τα περισσότερα από τα οποία έχει η ίδια η Φύση δημιουργήσει. Όλα τα έργα αξιοποιούνται μέσα στην μοναδικότητα του Φυσικού Περιβάλλοντος, ενώ τα ιδιαίτερα μορφολογικά χαρακτηριστικά του Τόπου και του Τοπίου, σε συνδυασμό με τις εναλλαγές των εποχών και τις μεταβαλλόμενες καιρικές συνθήκες, μετατρέπουν τη Φύση σε ακούραστο εικαστικό συν-δημιουργό.

Σκοπός είναι μέσα σε πέντε (5) χρόνια μέσα από έργα της Φύσης και των ανθρώπων να δημιουργηθεί ένα ιδιαίτερης αξίας τοπόσημο με διαβατήριο την Σύγχρονη Τέχνη. Μέσα από διεθνή συμπόσια γλυπτικής να προαχθεί η εικαστική δημιουργία, να αναβαθμισθούν οι πολιτιστικές και άλλες εκδηλώσεις, να αναδειχθεί ο Πολιτισμός παράλληλο ποιοτικό στοιχείο της Λίμνης Πλαστήρα.

Παράλληλα με τους εικαστικούς και πολιτιστικούς στόχους είναι το υπό ανάπτυξη ΥΜΣΤ να αναδειχθεί ως αξιόλογο σημείο αναφοράς, αναγνωρίσιμο διεθνώς για την καινοτόμο ανάπτυξη, μοναδικής εικαστικής αξίας.

Με τον τρόπο αυτό η περιοχή καθίσταται ειδικός τουριστικός προορισμός για τουρίστες υψηλού επιπέδου. Έχει υπολογιστεί ότι αν προσελκύσει το ενδιαφέρον του 5% από τους ξένους τουρίστες που επισκέπτονται τα Μετέωρα, η περιοχή θα υποδεχθεί περί τους 40.000 επισκέπτες, με αποτέλεσμα την ενίσχυση της Τοπικής Οικονομίας.

Σταδιακά με την παράλληλη εικαστική ανάπτυξη, η λίμνη Πλαστήρα καθίσταται διεθνής προορισμός με πολλαπλά οφέλη όχι μόνο για την Τοπική Οικονομία, αλλά και για την ανάπτυξη ευρύτερα της Δυτικής Θεσσαλίας, αφού Μετέωρα και Τρίκαλα αποκτούν πρόσθετο προορισμό, αυξάνουν διανυκτερεύσεις και φιλοξενία.

Μοναδικότητα και περιβαλλοντική καινοτομία του ΥΜΣΤ

Το υπό ανάπτυξη Υπαίθριο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης συνιστά πρωτίστως έργο Καινοτομίας Περιβάλλοντος. Πρώτα απ' όλα αναδεικνύεται η ίδια η διάσταση που δίνουν οι φιλοσοφικές έννοιες Χώρος και Χρόνος. Μέσα από την σύγχρονη Φαινομενολογία αναδεικνύεται μια νέα Οικο-Φιλοσοφία, στην οποία η ιστορικότητα του Χωρο/Χρόνου δημιουργεί μια νέα προ-οπτική της Σύγχρονης Τέχνης και σημείο δημιουργίας. Η λέξη «άγραφον» στην επωνυμία ταυτίζεται με αυτό που ακόμα δεν έχει γραφεί, στο ελευσόμενο από το Μέλλον.

Εδώ κεντρικός καλλιτέχνης είναι η ίδια η Φύση, η οποία δεν έχει την έννοια του Φυσικού Περιβάλλοντος αλλά παίρνει την εικαστική και ποιητική διάσταση προωθώντας έναν εσωτερικό διάλογο με δημιουργούς εγνωσμένης αξίας από όλο τον κόσμο στα διεθνή συμπόσια γλυπτικής που εδώ θα οργανωθούν.

Γλυπτό της Φύσης τοποθετημένο στο ΥΜΣΤ

Με τον τρόπο αυτό Φύση και Σύγχρονη Τέχνη αποκαλύπτουν νέες προ-οπτικές διαστάσεις, όπου καλλιτέχνες εμπνέονται και συν-δημιουργούν από κοινού έργα δυναμικά. Επιπρόσθετα, καινοτόμο στοιχείο είναι ότι τα ίδια έργα θα παίρνουν διαρκώς νέα μορφή και περιεχόμενο ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες: Η ομίχλη, το χιόνι, η συννεφιά, η βροχή, η φεγγαράδα, σε μεγάλο βαθμό δίνουν στο έργο άλλο, διαφορετικό περιεχόμενο. Με τον τρόπο αυτό δημιουργούμε ένα μοναδικό σημείο αναφοράς για την Σύγχρονη Τέχνη, το οποίο θα συνδυάζει το Φυσικό με το Ανθρωπογενές Περιβάλλον.

Επιπρόσθετα, ο χώρος που έχει επιλεγεί «συνομιλεί» με τον μυθικό Όλυμπο, έτσι όπως διακρίνεται με ευκρίνεια και επάνω από τον Θεσσαλικό κάμπο στον οποίο έχει θέα το ΥΜΣΤ. Επίσης η θέα στον Κίσσαβο και άλλα βουνά της Θεσσαλίας, αλλά και τα ενιαία Άγραφα, όπως ολόκληρη τη Θεσσαλική πεδιάδα, δημιουργηθεί ένα μοναδικό σημείο αναφοράς, όπου, μέσα από την αένα σύγχρονη δημιουργία, θα επιχειρείται η αποτύπωση του Χωρο-Χρόνου, αναδεικνύοντας τη φιλοσοφική και την ιστορική του διάσταση, με κυρίαρχο στοιχείο την Φύση.

Τέλος, τα διεθνή συμπόσια γλυπτικής και η πρόσκληση διεθνών καλλιτεχνών εγνωσμένης αξίας, αναμένεται να αποδώσουν δεκάδες έργα. Έτσι εξασφαλίζεται ο **διεθνής χαρακτήρας του ΥΜΣΤ** και η εικαστική αυτή διεθνικότητα και συνύπαρξη διαφορετικών εικαστικών τάσεων και αντιλήψεων, αποτελούν δομικό στοιχείο, μέσα από το οποίο εξασφαλίζεται αναγνωρισιμότητα. Η καλλιτεχνική δημιουργία στον ίδιο τον χώρο και το τοπίο, δημιουργεί μία εικαστική πραγματικότητα υψηλής αισθητικής αξίας.

Χρονολόγιο–Πρόοδος του έργου

Το 1999 συντάχθηκε η αρχική μελέτη από τον Παναγιώτη Νάνο (*πρόεδρο τότε του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Πλαστήρα*) και τον διεθνή εικαστικό καλλιτέχνη Παντελή Σαμπαλιώτη, (*συνεργάτη της Εθνικής Πινακοθήκης του Βερολίνου*).

Το 2020 η πρόταση υποβλήθηκε στην Επιτροπή «Ελλάδα 21» και εγκρίθηκε ως ένα από τα εμβληματικά έργα για τον εορτασμό των 200 χρόνων από την Επανάσταση του 1821. Με απόφαση δημάρχου ανατέθηκε στον ειδικό του συνεργάτη η σύνταξη μελέτης, η οποία εγκρίθηκε από την Διεύθυνση Δασών στις 10/03/2021.

12/03/2021 υποβλήθηκε αίτημα χρηματοδότησης της πρότασης στο πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης» και στις **14/05/2021** η πρόταση εντάχθηκε με προϋπολογισμό 240.000 ευρώ, ενώ με την 52/2021(25-05-2021) απόφαση Δ.Σ. έγινε η αποδοχή της ένταξης του έργου.

09/05/2021, ο Δήμος Λίμνης Πλαστήρα με κάθε επισημότητα υψώνει συμβολικά την προ-επαναστατική σημαία των Αγράφων, 200 χρόνια από την ύψωση του ίδιου συμβόλου στο Κεράσοβο των Αγράφων στις 10/05/1821 από τον αρχηγό των επαναστατών Κ.Βελή. Έτσι τοποθετείται το πρώτο ιστορικό έκθεμα στο ΥΜΣΤ.

Τον Ιούνιο του 2021 επισκέφθηκε το Δήμο Λίμνης Πλαστήρα η πρόεδρος της Επιτροπής «Ελλάδα 21» κ. Γιάννα Αγγελοπούλου και ενημερώθηκε από τον δήμαρχο κ. Παναγιώτη Νάνο για το ΥΜΣΤ, ενώ λίγο αργότερα το έθεσε υπό την αιγίδα της Επιτροπής «Ελλάδα 21».

Με την 286/19.10.2021 απόφαση Οικονομικής Επιτροπής (ΟΕ) έγινε αποδοχή των όρων έγκρισης επενδυτικού δανείου και με την **316/2021 (23/11/2021)** απόφαση Ο.Ε. εγκρίθηκε η κατάρτιση όρων διακήρυξης. Ακολούθησαν δημοσίευση της διακήρυξης για το έργο στις **30/11/2021**, κατάθεση προσφορών στις **21/12/2021**, άνοιγμα προσφορών στις **04/01/2022**, έγκριση πρακτικού για την ανάδειξη αναδόχου με την

15/2022 Α.Ο.Ε. 19/01/2022, κατακύρωση αναδόχου με την **32/2022 Α.Ο.Ε 21/02/2022**, υπογραφή συμφωνητικού στις **05/04/2022** με ανάδοχο έργου την ΤΕΚ ΑΕ και μηχανικό την κ. Ε. Αντωνούλα.

Το 2022 ολοκληρώθηκε το μεγαλύτερο μέρος των εργασιών και την άνοιξη του 2023 παραδίδεται ολοκληρωμένο το έργο της Α' φάσης διαμόρφωσης του χώρου.

Στις 09/12/2022 κατατέθηκαν στο ΥΠΕΝ τα Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια Δήμου Λίμνης Πλαστήρα, (ΔΕ Πλαστήρα – ΤΚ Μορφοβουνίου), το οποίο προβλέπει ως χρήση γης την ανάπτυξη του ΥΜΣΤ.

Στις 16/01/2023 ο Δήμος Λίμνης Πλαστήρα απέσπασε βραβείο από την διοργάνωση «Best City Awards 2023» για το έργο ΥΜΣΤ.

20/08/2023 έγινε εκδήλωση τιμής και μνήμης με αφορμή τα 80 χρόνια από το κάψιμο των χωριών του Δήμου Λίμνης Πλαστήρα από τους Ιταλούς και Γερμανούς κατακτητές το 1943. Στο ΥΜΣΤ έγιναν τα αποκαλυπτήρια δύο σπουδαίων γλυπτών: το πρώτο έργο Έλληνα καλλιτέχνη είναι του αείμνηστου Γιάννη Τρούκη, το οποίο δώρισε η οικογένειά του. Το δεύτερο έργο είναι του Γερμανού γλύπτη RainerFest, με χορηγό την εταιρία «Γερανολιμενική ΑΕ». Συμβολική κίνηση, δείγμα προσέγγισης της Ιστορίας μέσα από την έναρξη εικαστικής ανάπτυξης του ΥΜΣΤ.

Το πρώτο έργο διεθνούς καλλιτέχνη στο ΥΜΣΤ, φιλοτεχνημένο από τον Γερμανό κ. RainerFest, αφιερωμένο στο κάψιμο των χωριών του Δήμου Λίμνης Πλαστήρα το 1943 από Ιταλούς και Γερμανούς κατακτητές. Το έργο δημιουργήθηκε στο χώρο και έγινε μετά πρόσκληση του Δημάρχου και το έργο είναι χορηγία της εταιρίας «Γερανολιμενική ΑΕ»

Ολική άποψη του χώρου όπου τοποθετήθηκε το γλυπτό του RainerFest.

Με την αριθ. 102/12.01.2024 απόφαση του Περιφερειάρχη Θεσσαλίας εντάχθηκε στο πρόγραμμα Leader+, έργο προϋπολογισμού 255.000 €, το οποίο χρηματοδοτείται η Β' φάση υποδομών, σύμφωνα με μελέτη την οποία έκανε η κ. Θέη Κανδήλα, ειδική συνεργάτιδα του δημάρχου Λίμνης Πλαστήρα. Το έργο είναι υπό δημοπράτηση.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΥΜΣΤ - ΧΧΑ

Επωνυμία: Υπαίθριο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης «Χωρο-Χρόνου άγραφον».

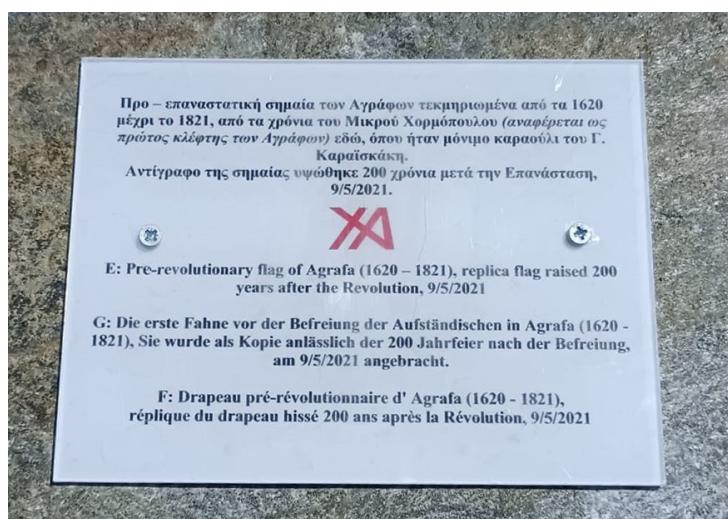
Τόπος: Ιστορική θέση «Στεφάνι» Μορφοβουνίου, έδρα του Δήμου λίμνης Πλαστήρα Καρδίτσας (Θεσσαλικά Άγραφα), στα όρια του οικισμού, με πανοραμική θέα στο Θεσσαλικό κάμπο, τις κορυφές Ολύμπου, Κισάβου, Πηλίου, Όθρεως, τα βουνά των Αγράφων, Ευρυτανίας, Τρικάλων, κ.α.

Έκταση: Στη μελέτη έχουν δεσμευτεί 90 στρέμματα, ενώ για τυχόν μελλοντικές ανάγκες η έκταση μπορεί να αυξηθεί στα 140 στρέμματα στη μέγιστη ανάπτυξη.

Σκοποί: Η ανάδειξη των εννοιών Χώρος, Χρόνος και Ελευθερία, σε έναν ιστορικό τόπο στις απολήξεις των Θεσσαλικών Αγράφων, περιοχή που δεν γνώρισε σκλαβιά και κατοχή, ακριβώς διότι υπήρξε αυτόνομη περιοχή. Η λέξη «άγραφον» στην επωνυμία ταυτίζεται με αυτό που ακόμα δεν έχει γραφεί, στο ελεusσόμενο από το Μέλλον.

Η επιλογή της Σύγχρονης Τέχνης είναι συνειδητή, ακριβώς για να καταστεί σε βάθος χρόνου διεθνές εικαστικό σημείο αναφοράς, ει δυνατόν, το μοναδικό που θα εκπροσωπεί τη χώρα μας στο είδος αυτό. Η επιλογή επώνυμων και αναγνωρίσιμων καλλιτεχνών συνεισφέρει στη δημιουργία προστιθέμενης καλλιτεχνικής αξίας, δεδομένου ότι θα αποτελεί σημείο αναφοράς διεθνούς συνάντησης σπουδαίων γλυπτών.

Δημιουργείται ένα ιδιαίτερο τοπόσημο με διαβατήριο την Σύγχρονη Τέχνη, προάγεται ο Πολιτισμός, αναβαθμίζονται οι εικαστικές, πολιτιστικές και άλλες εκδηλώσεις, με παράλληλο σκοπό την ενίσχυση της Τοπικής Οικονομίας με την ανάδειξη του ΥΜΣΤ ως διεθνούς τουριστικού προορισμού.

Ενημερωτική πινακίδα απόplexiglassγια την προεπαναστατική σημαία των Αγράφων, στην Ελληνική, Αγγλική, Γερμανική και Γαλλική γλώσσα

Στόχοι:καλλιτεχνικοί, εκπαιδευτικοί, μορφωτικοί, πολιτιστικοί, εικαστικοί, σύγχρονης δημιουργίας, ενίσχυση του Θεματικού (Πολιτιστικού) Τουρισμού, αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας, τόνωση της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης.

Ταυτότητα: Πρόκειται για εικαστική θέαση των εννοιών του «χώρου» και του «χρόνου», εκλαμβανόμενες φιλοσοφικά, αλλά και με γνώμονα την ανάγνωση της ανθρώπινης διαδρομής από τα χρόνια του Μύθου μέχρι τα επέκεινα της Σύγχρονης Τέχνης.

Πρόκειται για εκείνες τις ιδέες και τις αποδόσεις εννοιών που ακόμα συνιστούν «άγραφον», ως αποτύπωμα διαφορετικών γενεών, που θα συνεισφέρουν ελεύθερα στην Ανάπτυξη του ΥΜΣΤ, συμβολικά από το απροσδιόριστο παρελθόν μέχρι τον επέκεινα χρόνο.

Η Φύση – καλλιτέχνης σε αρμονική συνεργασία με τους καλλιτέχνες διεθνών συμποσίων γλυπτικής συν - διαμορφώνουν ένα νέο εικαστικό περιβάλλον, το οποίο σε βάθος χρόνου καθίσταται μοναδικό διεθνώς.

Σύμβολο πελασγικής – προελληνικής γραφής, σχηματισμένο με πέτρα τοπική

Χαρακτήρας – Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά: Πρότυπο υπαίθριο μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, όπου τα έργα εναρμονίζονται με το Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον, προορισμένο να συμπεριλάβει ως εικαστικό συν-δημιουργό τη Φύση. Μέσω της τελευταίας και με τη συνέργεια των εκάστοτε καιρικών συνθηκών, η εικαστική προσέγγιση κάθε έργου θα μεταβάλλεται διαρκώς, αναδεικνύοντας τη «διαφορετικότητα» του έργου ανάλογα με την εναλλαγή του «φυσικού σκηνικού» που κάθε φορά διαμορφώνεται.

Στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του τοπίου ανάπτυξης του ΥΜΣΤ συγκαταλέγεται το γεγονός ότι τα βράχια κρύβουν επιμελώς 5 τουλάχιστον ανθρωπομορφισμούς, οι οποίοι μπορούν να αναδειχθούν σε εμβληματικά σημεία αναφοράς.

Ιστορικότητα: Τοποθεσία των Θεσσαλικών Αγράφων, αυτόνομη και ελεύθερη περιοχή στα χρόνια της Τουρκοκρατίας. Συνδεδεμένη με τους Εθνικούς Αγώνες και τη Λευτεριά. Μεταξύ των άλλων ήταν καραούλι του Καραϊσκάκη, ενώ έφθασαν μέχρις τις μέρες μας ορύγματα από όλμους της εποχής της Εθνικής Αντίστασης.

Αποστάσεις - Προσπελασιμότητα: Απέχει 18 χλμ από την πόλη της Καρδίτσας, 1 χλμ από τη λίμνη Πλαστήρα, εφάπτεται του πολεοδομικού σχεδίου Μορφοβουνίου, στο οποίο με το νέο Τοπικό Πολεοδομικό Σχέδιο που εκπονείται, η έκταση εντάσσεται στον αστικό ιστό.

Απέχει 65 χλμ από τα Μετέωρα, γεγονός που το καθιστά ελκυστικό και εύκολα επισκέψιμο για ένα μέρος από τους 800.000 με 1.050.000 ξένους τουρίστες που επισκέπτονται σε ετήσια βάση τα Μετέωρα, 2^ο τουριστικό προορισμό μετά την Ακρόπολη των Αθηνών.

Διαθέτει οδική πρόσβαση, αφού απέχει 3,5 ώρες από τα αεροδρόμια «Ελ. Βενιζέλος» και «Μακεδονία» Θεσσαλονίκης και 1 μόλις ώρα από τα Μετέωρα, όπως και από τη Λάρισα, μόλις 20 λεπτά από την πόλη της Καρδίτσας.

Φθινόπωρο 2023 με επισκέπτες στο ΥΜΣΤ

ΑΝΑΠΤΥΞΗ – ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Τρόπος ανάπτυξης: Το ΥΜΣΤ διακρίνεται σε 3 υπο-έργα:

Α υποέργο Φάση 1: Διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου, διάδρομοι, θέσεις θέασης, υπαίθριο θέατρο, υπόσκαφο κυλικείο και wc, parking, καθαρισμοί, φυτοτεχνική προστασία, κ.α.

Το 2023 ολοκληρώθηκε το έργο 238.000 ευρώ από το πρόγραμμα «Αντ.Τρίτης».

Ένα από τα ολοκληρωμένα πλακόστρωτα στο ΥΜΣΤ

Ολοκληρωμένο το αναψυκτήριο και ο χώρος εκδηλώσεων, υποέργο της α φάσης

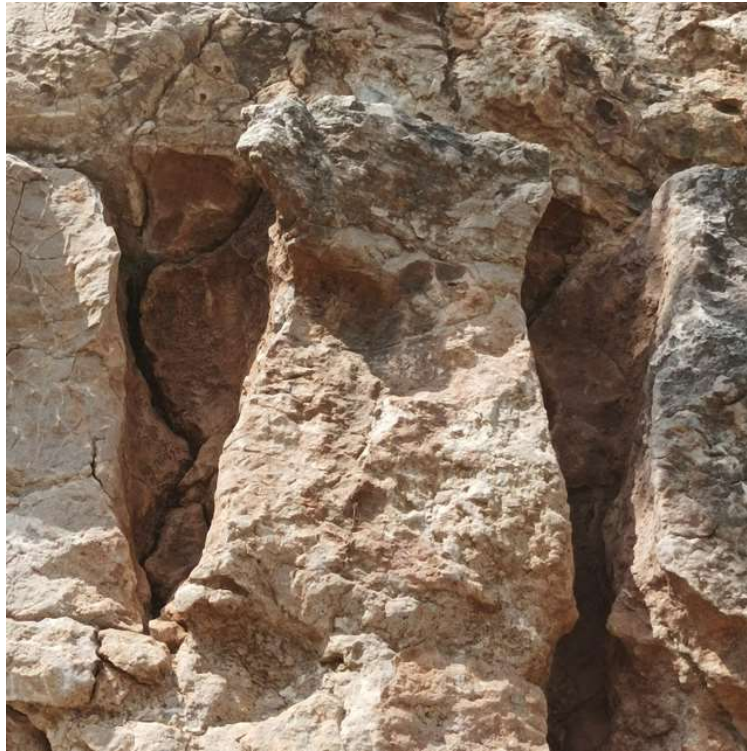
Φάση 2: Επέκταση διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου, αύξηση πλακόστρωτων διαδρόμων, αύξηση θέσεων θέασης, καθαρισμοί, επέκταση φυτοτεχνικής προστασίας, κ.α. Για την φάση 2 του υποέργου Α έχει ενταχθεί στο Πρόγραμμα Leader με 255.000 ευρώ, δημοπρατείται άμεσα και μέχρι τέλους του 2024 αναμένεται η ολοκλήρωση.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Προβλέπεται σταδιακή ανάπτυξη γλυπτών, εικαστικών και άλλων παρεμβάσεων, οι οποίες θα ξεκινήσουν εντός του 2023. Η μελλοντική προμήθεια των γλυπτών θα γίνει μέσω Διεθνών Συμποσίων Γλυπτικής, ετήσιου προγράμματος αγοράς έργων, αλλά και δωρεάς ιδιωτών και καλλιτεχνών, με δαπάνη μεταφοράς και εγκατάστασης του Δήμου Λίμνης Πλαστήρα. Σε κάθε περίπτωση, την εικαστική ανάπτυξη (γνωματεύσεις, συμβουλές, σχεδιασμός) έχει η Εικαστική Επιτροπή.

Κριτήρια – προϋποθέσεις: Ο απόλυτος Σεβασμός του Φυσικού και Ιστορικού Περιβάλλοντος, σε συνδυασμό με την απόλυτη Ελευθερία του καλλιτέχνη. Τα υλικά των έργων οφείλουν να είναι απόλυτα εναρμονισμένα με τον τόπο και το τοπίο, να αντέχουν στο χρόνο ως ύλη αλλά και ως αισθητική. Σε κάθε περίπτωση τα προς εγκατάσταση έργα θα πληρούν τα κριτήρια που η εικαστική επιτροπή θα προτείνει.

Η ασφάλεια των έργων από βανδαλισμούς και η προστασία τους από κλοπή είναι ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι υπαίθριοι χώροι που φιλοξενούν έργα Τέχνης. Για το σκοπό αυτό θα εγκατασταθούν κάμερες ασφαλείας συνδεδεμένες με το Αστυνομικό Τμήμα Λίμνης Πλαστήρα, το οποίο βρίσκεται στην ίδια κοινότητα και απέχει 500 μέτρα. Επίσης η απουσία δρόμου μέσα στο χώρο θα λειτουργεί αποτρεπτικά, διότι δεν υπάρχει πρόσβαση σε αυτοκίνητο ή μηχανήματα.

Πρωτοτυπία – Καινοτομία: Η δημιουργία του πρώτου Υπαίθριου Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης με τα χαρακτηριστικά που προαναφέραμε, στην καρδιά της Ελλάδος, σε ένα τοπίο εξαιρετικής ομορφιάς, εμφανίζει έντονα στοιχεία πρωτοτυπίας, στο βαθμό που συνδυάζει μοναδικά το φυσικό και το ιστορικό Περιβάλλον των Αγράφων με τη Σύγχρονη Τέχνη. Επιπλέον συνιστά περιβαλλοντική καινοτομία, δεδομένου ότι προβλέπει σημαντικές εικαστικές δράσεις στη Φύση, σε πολλαπλά επίπεδα, καθιστώντας το μοναδικό πολιτιστικό σημείο αναφοράς για τη χώρα και ένα από τα αντίστοιχα της Ευρώπης.

Λεπτομέρειες από τον χώρο απόδοσης Μνήμης Παντελή Σαμπαλιώτη

Κοινό στο οποίο απευθύνεται: Προτεραιότητα τα παιδιά όλων των σχολικών βαθμίδων, με έμφαση τις περιβαλλοντικές εκδρομές και το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα ERASMUS. Φοιτητές και μεταπτυχιακοί από την Ελλάδα και το Εξωτερικό, στο πλαίσιο λειτουργίας Θερινών Ακαδημιών, διεθνή εικαστικά συμπόσια γλυπτικής, workshops, γενικό κοινό όλων των ηλικιών με εικαστικά ενδιαφέροντα, κ.α.

Αποτελέσματα: Η δημιουργία ενός μοναδικού σημείου αναφοράς της Σύγχρονης Τέχνης φέρνει προστιθέμενη αξία στη λίμνη Πλαστήρα, τη Θεσσαλία και εν τέλει στην ίδια τη χώρα, διότι αποκτά ένα νέο πόλο εικαστικής παιδείας.

Η περιοχή συνδέεται με την δημιουργία έργων τέχνης, με νέους καλλιτέχνες, με την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό. Δημιουργείται ισχυρός πόλος έλξης για Έλληνες και Ξένους επισκέπτες, με εκπαιδευτικό και πολιτιστικό χαρακτήρα.

Ενισχύει την επωνυμία και την ταυτότητα της περιοχής (brandname), δίνει προστιθέμενη αξία στη λίμνη Πλαστήρα και την αναβαθμίζει ως διεθνή τουριστικό προορισμό.

Πηγές χρηματοδότησης:

- Ένταξη σε ευρωπαϊκά προγράμματα ΕΣΠΑ των έργων υποδομής, ως αναφέρθηκαν.
- Οικονομικοί πόροι από Δημοτικές ή κρατικές πηγές χρηματοδότησης.
- Χορηγίες Συμποσίων Γλυπτικής από Δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς.
- Δωρεές γλυπτών και χρημάτων για αγορά άλλων έργων Τέχνης

Φάσεις Ανάπτυξης – Χρονοδιάγραμμα

Ήδη το 1^ο υποέργο (Διαμόρφωση χώρου, μονοπατιών, σημείων αναφοράς, θέσεων θέασης, κ.α.) είναι σε εξέλιξη και αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2024.

Το 2^ο υποέργο (ηλεκτροφωτισμός των βράχων) έχει προταθεί να γίνει με χορηγία μεγάλης εταιρίας.

Η εικαστική ανάπτυξη (3^ο υποέργο) ξεκίνησε με την επιλογή των πρώτων εικαστικών έργων, τα οποία τοποθετήθηκαν το 2023, μετά τη λήξη των έργων υποδομής.

Εντός του 2024 αναμένεται να εγκατασταθούν το έργο «Ειράνα», για το οποίο έχει συμφωνηθεί η δωρεά με το Ίδρυμα Γ. Ζογγολόπουλος, είναι το τελευταίο έργο του **Γ. Ζογγολόπουλου**, αναμένεται χορηγία ιδιώτη ως προς την κατασκευή.

Το δεύτερο έργο είναι του γλύπτη **Θ. Παπαγιάννη**, ο οποίος είναι ο άμισθος εικαστικός μας σύμβουλος.

Η Εικαστική ανάπτυξη είναι συνεχιζόμενη διαδικασία, η οποία προβλέπει την φιλοξενία μεμονωμένων καλλιτεχνών, διεθνών συμποσίων γλυπτικής στο χώρο, προτάθηκε διεθνές συμπόσιο γλυπτικής για το θέρος του 2024, εν αναμονή.

Επίσης προγραμματίζεται Θερινή Ακαδημία Εικαστικών που οργανώνουμε με την Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών του ΑΠΘ.

Τέλος, το ΥΜΣΤ είναι ανοιχτό σε συνεργασίες με ιδιώτες, ανάλογα Ιδρύματα και Φορείς, Δημοτικές και ιδιωτικές Πινακοθήκες για φιλοξενία εκδηλώσεων, εκθέσεων, κ.α.

ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Αναμφίβολα πρόκειται για μεγάλοπνοο έργο, υπερτοπικής σημασίας και σπουδαιότητας, δεδομένου ότι με την ολοκλήρωσή του δημιουργείται το πρώτο υπαίθριο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης στη χώρα, την οποία εισάγει στο διεθνές δίκτυο ανάλογων μουσείων.

Η προοπτική είναι δυναμική, αλλά ταυτόχρονα ενέχει κινδύνους, κυρίως σε ό,τι αφορά την εικαστική ανάπτυξη, διότι αν γίνουν λάθη στις επιλογές ή καλλιτεχνικές και αισθητικές αστοχίες, τότε το έργο μοιραία θα υποβαθμιστεί. *(Οι κίνδυνοι έχουν επισημανθεί από την swotanalysis, η οποία αποτελεί μέρος της μελέτης σκοπιμότητας).*

Η αντιμετώπιση των κινδύνων, η προστασία μέσα από θεσμοθετημένα όργανα, όπως η Επιτροπή Εικαστικής Ανάπτυξης, η διασφάλιση όρων και προϋποθέσεων εκ μέρους του Δήμου και η συνεργασία με ιδιώτες και επιχειρήσεις, καθιστούν βιώσιμο το έργο.

Ειδικότερα η οικονομική βιωσιμότητα του ΥΜΣΤ είναι εξασφαλισμένη, δεδομένης της στήριξης του Δήμου Λίμνης Πλαστήρα, ο οποίος μεριμνά για την λειτουργία με προσωπικό, μηχανήματα και άλλες παροχές όπως η συντήρηση, καθαρισμός, κλάδεμα δέντρων, κ.α.

Η εικαστική ανάπτυξη θα γίνει μέσα από διεθνή συμπόσια Γλυπτικής, τα οποία θα χρηματοδοτηθούν από χορηγούς, ενώ αναμένονται δωρεές έργων σύγχρονης τέχνης. Επίσης με την ολοκλήρωση του α κύκλου έργων και εργασιών, με την αναγνώριση του ΥΜΣΤ, εξετάζουμε την λειτουργία του μέσα από μορφές ΣΔΙΤ, έχει ήδη εκδηλωθεί ενδιαφέρον από ιδιωτική πρωτοβουλία.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ – ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Το έργο έτυχε θετικής υποδοχής από την ηγεσία του ΥΠΟΑ, την πρόεδρο της Επιτροπής «Ελλάδα '21» κ. Αγγελοπούλου, η οποία έθεσε υπό την αιγίδα την προσπάθεια, τον κ. Πέτσα αναπλ. υπουργό ΥΠΕΣ, κ.α..

Εκτός από τα πολιτικά και υπηρεσιακά στελέχη, το έργο αγκαλιάστηκε αμέσως από καλλιτέχνες εγνωσμένης αξίας, όπως ο ομότιμος καθηγητής ΑΣΚΤ κ. Θόδωρος Παπαγιάννης, ο οποίος είναι εικαστικός σύμβουλος, η κ. Μαίρη Μιχαλίδου (*επίτιμη Γενική Δ/ντρια ΥΠΠΟ*), η κ. Βουτυρά (*καθηγήτρια ΑΠΘ και διευθύντρια του Τελλόγλειου Ιδρύματος*), η κ. Μαριάννα Δώδου (*Δρ πολιτικός μηχανικός, ποιήτρια και Δρ Φιλοσοφίας*) ο ποιητής και συλλέκτης κ. Αντώνης Σκιαθάς, ο οποίος ορίστηκε Σύμβουλος Ανάπτυξης, ο ποιητής και συγγραφέας Παναγιώτης Νάννος, άμισθοι εθελοντές άπαντες.

Ενδιαφέρον έδειξαν και μεμονωμένοι καλλιτέχνες αλλά και φορείς, όπως το Ίδρυμα Ζογγολόπουλου, η ΑΣΚΤ της Αθήνας, η οποία οργανώνει κάθε καλοκαίρι θερινή Ακαδημία Εικαστικών στη Λίμνη Πλαστήρα, κ.α.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Όπως έχει αναδειχθεί, το ΥΜΣΤ συνιστά δυναμική εικαστική και περιβαλλοντική πρωτοβουλία, η οποία συνδυάζει μοναδικά την Σύγχρονη Τέχνη με την Φύση.

Παράγει σημαντικά αποτελέσματα σε πολλαπλά επίπεδα, πρωτίστως καλλιτεχνικό, εικαστικό, πολιτιστικό, μορφωτικό και εκπαιδευτικό, ενώ αποτελεί σημείο αναφοράς και διεθνή εκπρόσωπο της χώρας μας στον τομέα αυτό.

Με τον προσήκοντα σεβασμό στην Ιστορία και τον Πολιτισμό, παράλληλα το ΥΜΣΤ λειτουργεί ως μοχλός οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της παραλίνιας περιοχής. Δημιουργείται ισχυρό τοπόσημο με ιδιαίτερη προστιθέμενη αξία, διεθνή αναγνωρισιμότητα με προοπτικές, ενώ ενισχύει το brandname της περιοχής.

Αναβαθμίζει σημαντικά το τουριστικό προϊόν της Λίμνης Πλαστήρα, συνεισφέρει στην απασχολησιμότητα των τουριστών, δημιουργείται νέο ισχυρό σημείο αναφοράς, μοναδικό στη χώρα. Η σύνδεση του Φυσικού Περιβάλλοντος με την Σύγχρονη Τέχνη, δίνει άλλο περιεχόμενο και προστιθέμενη αξία στην περιοχή.

Ενισχύει σημαντικά τον θεματικό τουρισμό, κυρίως τον εκπαιδευτικό/πολιτιστικό, αφού είναι βέβαιο ότι θα αποτελέσει ισχυρό πόλο έλξης για σχολεία, φοιτητές Πανεπιστημιακών Σχολών, Τεχνών, ξένους τουρίστες, κλπ,

Αποτελεί μοχλό πολιτιστικής ανάπτυξης, αφού στο χώρο θα πραγματοποιούνται παράλληλες εικαστικές και άλλες εκδηλώσεις υψηλού επιπέδου, εκθέσεις, κ.α.

Ενισχύεται σημαντικά η Τοπική Οικονομία, τονώνεται η απασχόληση και η ποιότητα ζωής, στοιχεία απολύτως απαραίτητα στη φθίνουσα πληθυσμιακά περιοχή.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Αναμφίβολα πρόκειται για μεγάλοπνοο έργο με δυναμική προοπτική, αλλά ενέχει κινδύνους, κυρίως στην εικαστική ανάπτυξη, διότι αν γίνουν λάθη στις επιλογές έργων, ή γίνουν καλλιτεχνικές και αισθητικές αστοχίες, τότε το έργο μοιραία θα υποβαθμιστεί και δεν θα έχει την επιθυμητή δυναμική.

Η έγκαιρη διάγνωση των κινδύνων, η προστασία μέσα από θεσμοθετημένα όργανα, όπως η Επιτροπή Εικαστικής Ανάπτυξης, η διασφάλιση όρων και προϋποθέσεων εκ μέρους του Δήμου και η συνεργασία με ιδιώτες και επιχειρήσεις, καθιστούν βιώσιμο το έργο.

Ωστόσο δεν παύει να αποτελεί μία εξωστρεφή και καινοτόμα πρόταση, η οποία υπό προϋποθέσεις μπορεί να αποτελέσει εθνικό σημείο αναφοράς ως ένα βιώσιμο Υπαίθριο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης συνδεδεμένο με Σχολές Καλών Τεχνών, αναλυτικά στοιχεία περιλαμβάνονται στην μελέτη σκοπιμότητας του έργου, τα οποία δεν έχει νόημα να αναφέρουμε εδώ.

Σε κάθε περίπτωση είναι ένα εγχείρημα το οποίο έχει ήδη ξεκινήσει και αξίζει να υποστηριχθεί με κάθε τρόπο, Όλοι μας κρινόμαστε από πράξεις ή παραλήψεις και τη στάση μας στις ευκαιρίες που μας έρχονται από το Μέλλον.

Παναγιώτης Νάνος

δήμαρχος Λίμνης Πλαστήρα